

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterretninger

om

Nanders lærde Skole

for

Skoleaaret 1849 - 1850.

Af

Dr. C. A. Chortsen,

Skolens Rector.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen i Nanders lærde Skole
i Juli 1850.

Nanders.

Trykt hos J. M. Elmenhoff.

Charakterer,

tildeelte de fra Randers lærde Skole dimitterede Candidater
ved Examen Artium i Aaret 1849.

Candidaterne.	Udarbejdelse i Moderemaalst.	Latin.	Latinsk Stil.	Græsk.	Hebraisk.	Religion.	Geographie.	Historie.	Arithmetik.	Geometrie.	Lydsk.	Fransk.	Hoved- charakterer.
E. J. Müller. . . .	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.
J. C. J. S. v. Deurs	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.
E. F. Wulff	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.
H. F. J. P. Folsach	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud. *)	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	Haud. ill.
S. Eschildsen . . .	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	n. c.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	Haud. ill.
E. H. E. Jessen . .	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.

*) Havde angivet et Pensum Græsk i Stedet for Hebraisk.

Af de 63 Disciple, der besøgte Manders lærde Skole, da forrige Aars Program blev udgivet, bleve 6 i Efteraaret dimitterede til Universitetet med det Udfald af Examen Artium, som den foran aftrykte Charakterliste udviser. Deels ved det nye Skoleaars Begyndelse, deels i Lobet af samme bleve 19 Disciple optagne i Skolen, nemlig: S. S. Nellesmann, D. C. Friis, H. L. Møller, N. Daugaard, P. C. Rosenkrantz, H. P. Dinesen, N. C. Larsen, J. Borup, S. L. H. C. J. Smith, P. H. Mulvad, L. Jacobsen, C. G. L. Meyer, M. N. Nellesmann, N. C. Heerfordt, N. S. Baumann, S. C. Baumann, N. J. Baumann, H. N. G. Mygind, N. M. T. Jacobsen. Følgende 9 Disciple udmeldtes: J. S. Schmidt, N. S. Kirkebye, C. N. Arffmann, L. B. Jespersen, D. C. Friis, H. L. Møller, N. M. Therkilsen, J. C. Sabroe, J. Møller. Disciplenes Antal er altsaa for Tiden 67, hvilke efter den for Mai Maaned afholdte Censur vare saaledes ordnede:

VI Klasse.

1. Jacob Elisius Koster, en Son af Apotheker S. L. Koster, borgerlig Raadmand i Manders.
2. Marcus Ancher Secher Lund, en Son af afdøde Pastor N. B. Lund, Sognepræst til Østertorslev i Marhuus Stift.

3. Søren Winkel Røster, Broder til Nr. 1 i samme Klasse.
4. Lauritz Meyer, en Søn af Ritmester ved 4de Dragonregiment G. H. M. v. Meyer, N. af D.
5. Peter Severin Nyeberg, en Søn af Kjøbmand og Consul J. Nyeberg i Thisted.
6. Niels Rudolph Bay, en Søn af kongelig Kammermusicus, Professor D. B. N. Bay, Cantor ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn.
7. Henrik Nicolai Buhl, en Søn af Pastor L. P. Buhl, Sognepræst til Carlby og Boldby i Marhuus Stift.
8. Jens Brast, en Søn af Procurator N. Brast i Mariager.
9. Jacob Christopher Heerfordt, en Søn af afdøde Pastor C. F. Heerfordt, Sognepræst til Selde og Masted i Viborg Stift.
10. Gustav Adolph Honnens, en Søn af Major ved 6te Dragonregiment J. J. v. Honnens, N. af D.
11. Carl Frederik Buhl, Broder til Nr. 7 i samme Klasse.
12. Christian Asp Heerfordt, Tvillingbroder til Nr. 9 i samme Klasse.

V Klasse.

1. Holger Christian Georg Rosenkrantz, en Søn af Hofjægermester og Lehnsharoon H. H. Rosenkrantz, Stamherre til Rosenholm.
2. Lauritz Bruun, en Søn af afdøde Pastor B. Bruun, Sognepræst til Hjerregrav, Alsum og Tanum i Viborg Stift.
3. Hans Christian Ørsted Røster, Broder til Nr. 1 og 3 i VI Cl.
4. Sophus Scavenius Melleman, en Søn af Proprietair L. Melleman til Allingslovgaard.

1. Over Blasmusen Stentse, en Een af Mølle

III Klasse.

12. Gart Sagslager, Bøder til den Foregående.

mand G. M. Sagslager i Stenders.

11. Bittelm Ferdinand Sagslager, en Een af Sags-

Gadeb, Pastor S. J. Larsen i Stenders.

10. Bittelm Edenholt Larsen, en Een af ordineret

og 12 i VI Cl.

9. Johannes Henrik Eerford, Bøder til Nr. 9

me Klasse.

8. Andvig Christen Børup, Bøder til Nr. 1 i sam-

værdere S. Svanen.

7. Blasmus Stellenmann Svanen, en Een af afbøde

spom Stenderen i Husev i Hjørums Stift.

6. Claus Christian Poulsen, en Een af Sværmand

brigue S. Bøberg i Stenders.

5. Heds Christian Bøberg, en Een af Sobatska-

Blud, Cognatør til Seberg og Lyby i Hjørums Stift.

4. Heds Christian Blud, en Een af Pastor S. S.

Lyby i Hjørums Stift.

af Pastor N. S. Bøchmann, Cognatør til Sald og

3. Bøder Claus Bram Julius Bøchmann, en Een

af Proprietar S. Brundvad Hjørums.

2. Johan Ernst Nicolai Sponau Brund, en Een

S. G. Børup i Stenders.

1. Bittelm Ferdinand Børup, en Een af Sværmand

IV Klasse.

6. Pind til Zweenholm.

5. Hans Georg Gatt Pind, en Een af Proprietar

Zadum, Cognatør til Gatten og Hjørums Stift.

Andvig Gart Zadum, en Een af Pastor S. S.

2. Anders Sørensen, en Søn af Selveiergaardmand Søren Andersen i Heiring i Viborg Stift.
3. Nicolai Severin Baumann, en Søn af afdøde Pastor Baumann, Sognepræst til Hedensted og Store Dalby i Marhuus Stift.
4. Bendt Cort Peter Valle, en Søn af Kjøbmand S. P. Valle i Manders.
5. Sophus Lauritz Henrik Christian Julius Smith, en Søn af Proprietair J. F. Smith paa Frederiksdal ved Manders.
6. Hans Jensen, en Søn af Pastor J. C. Jensen, Sognepræst til Houlberg og Granslev i Marhuus Stift.
7. Nasmus Daugaard, en Søn af Districtslæge, Bataillonschirurg N. Daugaard i Skanderborg.
8. Jacob Johannes Tjelstrup, en Søn af afdøde Pastor J. J. Tjelstrup, Sognepræst til Gjødvad og Valle i Marhuus Stift.
9. Snevold Borch Jacobsen, en Søn af Fuldmægtig Exam. juris C. W. Jacobsen i Manders.
10. Carl Vicpertus Guldbrand Magnus Lügau, en Søn af Hammerjunker F. G. v. Lügau, Ritmester ved 5te Dragon-Regiment.
11. Alfred Joseph Meyer, en Søn af Kjøbmand M. Meyer i Manders.
12. Gustav Isaacsen, en Søn af Kjøbmand M. Isaacsen i Manders.
13. Carl Frederik Hassensfeldt, en Søn af Pastor C. F. Hassensfeldt, Sognepræst til Østertorslev i Marhuus Stift.
14. Niels Christian Bruun, en Søn af Kjøbmand J. Bruun i Manders.
15. Niels Harald Emil Larsen, Broder til Nr. 10 i IV Klasse.

16. Peter Christian Rosenkrantz, Broder til Nr. 1 i V Klasse.
17. Anton Marius Theodor Jacobsen, en Søn af Institutbestyrer H. C. Jacobsen i Randers.
18. Carl Wilhelm Jessen, en Søn af Kammerjunker, Overførster N. J. Jessen, N. af D., i Randers.

II Klasse.

1. Søren Christian Baumann, Broder til Nr. 3 i III Klasse.
2. Seier Malling Wallentin, en Søn af Provst J. Wallentin, Sognepræst til Spentrup og Gassum i Marhuus Stift.
3. Peter Emil Schytte Nyegaard, en Søn af Procurator J. B. Nyegaard i Randers.
4. Carl Janus Adolph Røster, Broder til Nr. 1 og 3 i VI Klasse og Nr. 3 i V Klasse.
5. Adam Frederik Wilhelm Hennens, Broder til Nr. 10 i VI Klasse.
6. Ludvig Ferdinand Bjerg, en Søn af Ritmester i 5te Dragon-Regiment H. P. v. Bjerg.
7. Johannes Sophus Krffmann, en Søn af Kjøbmand J. P. Krffmann i Randers.
8. Hans Michael Michaelsen, en Søn af Kjøbmand F. P. Michaelsen i Randers.
9. John Danielsen, en Søn af Fabrikmester T. Danielsen paa Papiirfabrikken Klippan i Sverrig.
10. Hans Peter Dinesen, en Søn af Pastor C. Dinesen, Sognepræst til Birring og Essensbel i Marhuus Stift.

I Klasse.

1. Alfred Christian Larsen, Broder til Nr. 10 i IV Klasse og Nr. 15 i III Klasse.
2. Peter Anton Mulvad, en Søn af Fuldmægtig H. C. M. Mulvad i Randers.

(Til S. 9.)

Schematiff Oversigt over Lærefagenes Fordeling ved Randers lærde Skole i Skoleaaret 1849-50.

Fagene.	6 Cl.	5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	3 Ugentl. Timer.	Lærerne.	Fagene.	6 Cl.	5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	Ugentl. Timer i Alt
Dansk og dansk Stil.	2	2	2	4	6	6	22	1. Rector.	Latin.	10	5					} 16
Latin og latin Stil.	10	9	9	9			37	2. Overlæreren.	Oldf. og Myth.	1						
Græsk.	5	5	5				15		Græsk.	5	5					} 21
Oldsager og Mythologie.	1	1					2	3. Adjunct Dorph.	Fransk.	2						
Hebraisk.	2						2		Hist. og Geogr.	5	4					} 21
Tydsk.	2	2	3	4	5	6	22	4. Adjunct Gundorph.	Hebraisk.	2						
Fransk.	2	3	3	2	5		15		Dansk.	2						} 19
Religion, Bibelhistorie og Nye Testaments.	3	2	2	3	3	4	17	5. Adjunct Klein.	Religion. ic.	3	2	2	3	3	4	
Historie og Geographie.	5	4	4	5	5	5	28	6. Adjunct Hansen.	Latin.		4	9				} 30
Aritmetik og Geometri.	4	4	4	4	4	4	24		Græsk.			5				
Naturhistorie.		2	2	2	2	3	11	7. Adjunct Müller.	Oldf. og Myth.		1					} 23
Skrivning.				1	3	4	8		Mathemat. ic.	4	4	4	4	2	1	
Tegning.					1	2	3	8. Adjunct Broberg.	Naturhistorie.		2	2	2	2	3	} 24
3 Ugentlige Timer	36	34	34	34	34	34	206*)		Fransk.		3	3				
								9. Adjunct Levinfen.	Latin.				9	3	4	} 25
									Skrivning.				1	3	4	
								10. Malermester Lindstrøm.	Tydsk.	2	2	3	4	5		} 24
									Dansk.		2	2	4			
								11. Organist Larsen.	Tydsk.					6	6	} 25
									Fransk.				2	5	6	
								12. Overvagtimester Størup.	Hist. og Geogr.			4	5	5	5	} 24
									Tegning.				2	2	3	
									Sang.					1	2	3
									Gymnastik.							4
																6

*) Hertil komme 4 Sangtimer og om Somren 6 Gymnastiktimer.

3. Ludvig Jacobsen, Broder til Nr. 9 i III Klasse.
4. Julius Borup, Broder til Nr. 1 og 8 i IV Klasse.
5. Niels Christian Heerfordt, Broder til Nr. 9 og 12 i VI Klasse og Nr. 9 i IV Klasse.
6. Anton Julius Baumann, Broder til Nr. 3 i III Klasse og Nr. 1 i II Klasse.
7. Marcus Nicolai Nellesmann, Broder til Nr. 4 i V Klasse.
8. Carl Gustav Leuenbach Meyer, Broder til Nr. 4 i VI Klasse.
9. Holger Nasmus Emil Mygind, en Søn af Pastor H. T. Mygind, Sognepræst til Lem og Veiby i Viborg Stift.

I Lærerpersonalet er i Skoleaaret 1849—50 ingen Forandring foregaaet. Hvad Underviisningsgjenstandene angaaer, vil det skjønnes af den vedheftede schematiste Oversigt over Lærefagenes Fordeling, at de for Skolens fem laveste Classer have været bestemte i Overensstemmelse med den provisoriske Plan for Underviisningen i de udvidede lærde Skoler af 25de Juli 1845.

I Skoleaaret 1849—50 er i de forskjellige Fag følgende læst eller bestemt til at læses før dets Slutning:

Dansk.

I Klasse: Mølbachs Læsebog, til Oplæsning og grammatisk Forklaring, for hvilken sidste Bojesens Grammatik er benyttet som Grundlag. Holsts Samling af Smaadigte er benyttet til Udenadslæsning. Stil to Gange om Ugen, deels efter Dictat, deels fri Gjengivelse af noget Meddeelt.

II Klasse: Samme Fremgangsmaade, som i den foregaaende Klasse, med Afbenyttelse af de samme Lærebøger.

III Klasse: Bojesens Grammatik. Holsts prosaiske Læsebog. Til Udenadslæsning er Fabricius's Samling af fædrelandshistoriske Digte afbenyttet. Gen Stiil ugentlig.

IV Klasse: Holsts Lærebøger ere benyttede, og af den poetiske Deel ere flere Stykker lærte udenad. Gen Stiil ugentlig.

V Klasse: Holsts Lærebøger og desforuden „Nordens Guder“ og „Palnatoke“ af Ohlenschläger. Gen Stiil ugentlig.

VI Klasse: En skriftlig Udarbeidelse hver fjortende Dag. Holsts Lærebøger have været benyttede. Thortsens „Udsigt over den danske Litteratur“ §§ 1—13.

Latin.

III Klasse: Latinsk Læsebog af Berg og Møller: „Indledende Ovelser“ til „Tillæg til første Afsnit, III, 7.“ Madvig's Sproglære: Bøiningslæren.

IV Klasse: *Cornelii Nepotis Miltiades, Dion, Damares, Epaminondas, Pelopidas, Eumenes, Timoleon, Hamilcar, Hannibal.* I Madvig's Sproglære det Vigtigste af Syntaren. Til skriftlig og mundtlig Stiil ere Jørgerslevs „Materialier“ benyttede.

V Klasse: *Livii Hist. l. I; Ciceronis Orationes in Catilinam II—III.* Af Madvig's Grammatik Orddannelseslæren og Syntaren. Skriftlig Stiil efter Jørgerslevs „Materialier“, mundtlig efter Zumpt's Opgaver. Extemporalstile ere jævnlig skrevne. — Moris's Gudelære.

VI Klasse: *Livii Hist. II. IV & V; Ciceronis Disp. Tusc. l. V; Horatii Odar. II. I & II; Ovidii Metam. II. I—II.* Det yngre Partie i Classen har repeteret *Ciceronis or. pro Archia poeta.* Af Madvig's Grammatik Syntaren. Stile og Versioner fra Latin til Dansk. Bojesens „Haandbog i de romerske Antiquiteter“ S. 5—15, 65—101, 153—175.

Græsk.

IV Klasse: J Langes Grammatik det Vigtigste af Formlæren. Sammes „Materialier“ til S. 28.

V Klasse: *Homeri Iliad.* II. VI. & VII; *Xenophon-tis Anabas.* I. I cc. 5—8. Langes Grammatik, Formlæren.

VI Klasse: *Homeri Iliad.* I. V; *Herodoti Hist.* I. IV; *Xenophon-tis Memorab. Socr.* I. I. Langes Grammatik, Syntaxen. Bøjesens Antiquiteter S. 69—99.

Hebraisk.

VI Klasse: Genesis, cc. 3-32. Lindbergs Grammatik.

Tydske.

I Klasse: Riises Læsebog for Begyndelsesklasserne, S. 22—165. Hjorts mindre Grammatik, med Undtagelse af de uregelmæssige Verber og Præpositionerne.

II Klasse: Hjorts Læsebog, S. 1—100. Hjorts mindre Grammatik.

III Klasse: Hjorts Læsebog, S. 113—122, 146—164, 194—234, 312—333. Hjorts større Grammatik, Formlæren. Bresemanns Stiilsøvelser, S. 1—52, stiftedviis mundtlig og skriftlig.

IV Klasse: Hjorts Læsebog, S. 113—132, 173—183, 288—358. Hjorts Grammatik, Formlæren. Bresemanns Stiilsøvelser, S. 48—74, mundtlig. Hver anden Uge en skriftlig Stiil.

V Klasse: Hjorts Læsebog, S. 436—456, 520—550, 558—570. Hjorts Grammatik, Formlæren og det Vigtigste af Syntaxen. Bresemanns Stiilsøvelser, S. 91—121, mundtlig. Skriftlig Stiil hver Uge.

VI Klasse: Hjorts Grammatik. Schillers „Marie Stuart“ samt Prologen og de to første Acter af „Die Jungfrau von Orleans.“ Til Oversættelse fra Dansk til Tydsk er benyttet Holsts danske Læsebog.

Fransf.

II Klasse: Passens Læsebog for Begyndere, verteret og for det Meste retroverteret. Bjerrings „lette franske Læsestykker,“ oversat forfra til S. 45. Af Grammatiken er indøvet: Verberne, Artiklerne samt, efter Abrahams's Grammatik, Kjønsdannelsen, Fleertalsdannelsen og Talordene.

III Klasse: Borrings Læsebog for Mellemklasserne, S. 90—128, 143—151. Ingerslevs Materialier forfra til Nr. 20. Abrahams's Grammatik, de uregelmæssige Verber.

IV Klasse: Borrings Læsebog for Mellemklasserne, 3 Udg., S. 90—106, 116—128, 151—178. Ingerslevs Materialier XIII—XXVI. Abrahams's Grammatik, Boiningskæren (undtagen Kjønsreglerne).

V Klasse: Borrings Études littéraires, S. 233—239, 252—276, 289—313, 377—404. Borrings Stiløvelser, 2den Afdeling, Nr. 2, 4, 6, 8, 10—25. Abrahams's Sproglære, Boiningskæren.

VI Klasse: Borrings Études littéraires, S. 323—383. Abrahams's Grammatik, Formkæren og af Syntaxen §§ 263—342 med tilsvarende Stykker i Borrings Stiløvelser.

Religion.

I Klasse: Balles Lærebog, de tre første Capitler samt 6te Cap. til Tit. C (Pligterne mod Næsten). Herslebs mindre Bibelhistorie.

II Klasse: Balles Lærebog. Capp. 3, 4, 5, 7, 8. Herslebs større Bibelhistorie fra Begyndelsen til 6te Periode.

III Klasse: Balles Lærebog, de syv første Capitler. Herslebs Bibelhistorie, 6te, 7de og 8de Periode af det gl. Testament, og af det nye Testament til S. 245.

IV Klasse: Fogtmanns Lærebog, Indledningen og

1ste Capitel. Herslebs Bibelhistorie. fra S. 251 til Bogens Slutning samt 3die Afdeling.

V Klasse: Fogtmanns Lærebog §§74—95. Herslebs Bibelhistorie, fra 5te Periode i det gamle Testaments Historie til 4de Afdelings 2det Afsnit.

VI Klasse: Fogtmanns Lærebog. Herslebs Bibelhistorie. Evangelium Joannis.

Historie.

I Klasse: Oldtidens Historie efter Kosods fragmentariske Lærebog.

II Klasse: Kosods fragmentariske Historie, fra „Korsogene“ og til Enden.

III Klasse: Oldtidens Historie efter Kosods Udtog af Verdenshistorien. Fædrelandets Historie fra A. 1319 til A. 1660 efter Allens Lærebog.

IV Klasse: Frankrigs og Englands Historie efter Kosods Udtog.

V Klasse: Portugals, Spaniens, Nederlandenes, Tydsklands og Schweizes Historie efter Kosods Udtog.

VI Klasse: Tydsklands, Schweizes, Italiens, Ruslands, Polens, Preussens, Ungarns, Tyrkiets, det græske Keiserdommes, Arabernes, Persernes, Mongolernes, Chinesernes og Frankrigs Historie efter Kosods Udtog. Det ældre Partie i Classen har tillige læst det Øvrige af Bogen.

Geographic.

I Klasse: Ingerslebs mindre Lærebog, forfra til Asien.

II Klasse: Asien, Africa, America og Australien efter samme Lærebog.

III Klasse: Belschows Geographic, forfra indtil Spanien.

IV Klasse: Samme Lærebog fra Spanien indtil Asien.

V Klasse: Asien, Africa, Australien efter Ingerslevs større Lærebog.

VI Klasse: Asien, Africa, America, Australien efter samme Lærebog, af hvilken det ældre Partie i Classen tillige har læst det Øvrige. Den gamle Geographie efter Königsfeldts Lærebog.

Arithmetik.

I Klasse: Regning efter Ursins Regnebog.

II Klasse: Regning efter Ursins Regnebog. Bogstavregning.

III Klasse: Steens elementaire Arithmetik, §§ 1—51.

IV Klasse: Fallesens Lærebog, §§ 1—50 med Undertagelse af det, som tidligere er læst efter Steens Lærebog, og desuden §§ 81—88. Det forhen Læste repeteret.

V Klasse: Samme Lærebog, §§ 60, 64—75, 104—106. Det forhen Læste repeteret.

VI Klasse: Samme Lærebog, §§ 81—97, 100—101. Det forhen Læste repeteret.

Geometrie.

I Klasse: Geometrisk Tegning, tildeels efter Hetschs og Ursins „Begyndelsesgrunde i den geom. Tegnelære.“

II Klasse: Geometrisk Tegning efter samme Bog.

III Klasse: Svenningens Lærebog, §§ 1—87.

IV Klasse: Samme Lærebog, §§ 97—193. Det forhen Læste repeteret.

V Klasse: Samme Lærebog, §§ 202—274. Det forhen Læste repeteret.

VI Klasse: Samme Lærebog, §§ 260—332. Det forhen Læste repeteret.

Naturhistorie.

I Klasse: Stroms naturhistoriske Lærebog, Pattedyr og Fugle indtil de almindelige Bemærkninger om disse sidste.

II Klasse: Bramsens og Dreiers "Lærebog i Zoologie og Botanik," Krybdyr, Fisk og Pattedyr.

III Klasse: Samme Lærebog, Fugle og beenløse Dyr indtil Arachniderne.

IV Klasse: Samme Bog, alle beenløse Dyr. Desuden repeteret Menneskets Naturhistorie.

V Klasse: Samme Bog, Planteriget.

Beneficierne ved Skolen have i indværende Skoleaar været saaledes fordeelte:

1. Høieste Stipendium, 50 Rbd., tillagdes Disciplen M. N. S. Lund, Alt at oplægge.

2. Mellemsste Stipendium, 35 Rbd., tillagdes Disciplene L. Meyer, L. Bruun og C. C. Poulsen, Alt at oplægge.

3. Laveste Stipendium, 20 Rbd., tillagdes Disciplene H. N. Buhl, J. C. Heerfordt, C. N. Heerfordt, P. S. Nyeborg, C. F. Buhl, N. C. Glud og S. N. Ostenfeld, Alt at oplægge.

4. Fri Underviisning bevilgedes Disciplene W. D. Larsen, J. N. Heerfordt, N. H. E. Larsen, P. E. S. Nyegaard, H. Jensen, N. N. S. Kirkebye, A. Sørensen, J. E. N. S. Bruhn og S. S. Mellemann.

5. Underviisning mod nedsat Betaling bevilgedes Disciplene L. B. Jespersen, J. J. Jellstrup og G. Tsaacsen.

De særegne Stipendier ere uddeelte saaledes:

1. Det Føsieste Stipendium, 4 Rbd. 84 ß., blev for Aaret 1849 tildeelt Dimittenden S. Eschildsen, for 1850 Dimittenden M. N. S. Lund. 2. Stipendiet af de Brock-

Bredalske Legater (Fund. § 8), 27 Rbd. 41 $\frac{1}{2}$., er af Administrationen for bemeldte Legater tilkjendt Disciplene M. A. S. Lund og M. S. Baumann til lige Deling. 3. Af tvende Stipendier af samme Legater (Fund. §§ 9 og 10), hvilke uddeles efter hvert Aars Examen Artium, er det ene paa 64 Rbd. 44 $\frac{1}{2}$ af Administrationen bevilget den i forrige Efteraar herfra dimitterede Student S. Eschildsen, det andet paa 54 Rbd. 60 $\frac{1}{2}$ den ligeledes herfra til samme Tid dimitterede Student C. A. E. Jesen. 4. De Bøger, som ere anskaffede for det i Fundatsen for samme Legater § 11 til Flittighedsbelønninger bestemte Rentebeløb, tildeeltos i Marts 1849 Disciplene J. E. Røster (Wilsters Oversættelse af Homer), S. B. Røster (Molbechs danske Ordbog), H. C. G. Rosenkrantz (Schillers Gedichte, Göthes Hermann u. Dorothea og Egmont), H. C. D. Røster (Holbergs Comoedier, P. Paars og Niels Klim), L. Bruun (Oblenschlägers Aladdin, Nordens Guder, Helge &c.).

Af Renterne af det Estrupske Legat, som udgjør 750 Rbd., ere i 11te Juni Termin d. A. 2 Rbd. udbetalte for Tilsyn med Fundators Faders Monument (efter Fund. § 4), og 28 Rbd. ville med Fradrag af Krigsskatten indgaae i Skolekassen for at anvendes til Bibliothekets Forøgelse (efter Fund. § 5).

Dversigt over Skolens Indtægter og Udgifter fra 1ste Januar 1849 til 31te Marts 1850.

Indtægt.

Renter af Skolens rentebærende Formue	35 Rbd. " $\frac{1}{2}$.
Tiender og Degnepensioner	1728 — 57 -
Afgift af St. Mortens Kirke i Randers	20 — " -
	<hr/>
	Rateris 1783 Rbd. 57 $\frac{1}{2}$.

	Transport 1783 Rbd.	57	§.
Skolecontingenter	2113	—	32 -
Afgift fra Kæmmerkassen i Manders . . .	24	—	" -
Følge Regnskabsdecisionen for Maret 1848	"	—	32 -
Tilskud fra den almindelige Skolefond . . .	7107	—	47 -
Ubestemte og extraordinaire Indtægter . . .	22	—	88 -
Beholdning fra det foregaaende Aar . . .	453	—	29 -
	<hr/>		
	Summa 11504 Rbd.	93	§.

Udgift.

Gager	8914	Rbd.	1	§.
For Timeunderviisning	417	—	48	-
Pensioner	97	—	25	-
Bibliotheket og videnskabelige Apparater . .	209	—	72	-
Bygningernes Vedligeholdelse	44	—	53	-
Inventariets Vedligeholdelse og Forøgelse .	49	—	49	-
Brændsel og Belysning	251	—	51	-
Skatter og Afgifter	156	—	22	-
Regnskabsførerens Procenter	160	—	72	-
Skoleopvarmning og Reengjøring	112	—	27	-
Programmer og Skolehøitideligheder . . .	73	—	16	-
Porto, Protokoller og Skrivematerialier . .	14	--	90	-
Afgivet til den almindelige Skolefond . . .	1425	—	"	-
Krigsskat	178	—	44	-
Andre Udgifter	18	—	38	-
	<hr/>			
	Summa 12123 Rbd.	32	§.	
	Indtægten 11504 Rbd.	93	§.	
	<hr/>			
	Underbalance 618 Rbd.	35	§.	

Til Skolebibliothekets Forsyning ere i de fem Qvartal-
taler fra 1ste Jan. 1849 til 31te Marts 1850 foruden det i

ovenstaaende Regnskab anførte Tilskud af 209 Rbd. 72 $\frac{1}{2}$., anvendte Bibliothekets egne Revenuer, 58 Rbd., med Fradrag af Krigsskatten. Siden Fortegnelsen i Skolefterretningerne for 1848—49 sluttedes, ere følgende Bøger tilkomne:

- J.** Wall, Erindringer fra 1800 til 1815. 1—3 D. Christiania 1844—45. 8.
- S.** Bille, Beretning om Corvetten Galatheas Reise omkring Jorden. 1—2 D. Kbh. 1849—50. 8.
- G. P.** Brammer, For Tids Fordringer til Danmarks Skolevæsen. Kbh. 1850. 8.
- L.** Brandes, De ophthalmia rheumatico-gonorrhoeica. Haun. 1850. 8. Uddrag af P. O. Brøndstedts Reise-Dagbøger. Samlet og udgivet af N. B. Dorph. Kbh. 1850. 8.
- S.** Callisen, Fysisk-medicinske Betragtninger over Kjøbenhavn. 1—2 D. Kbh. 1807—9. 8.
- A.** Combe, Populair Fremstilling af Physiologiens Hovedsætninger. Overs. af J. Blicher. Kbh. 1842. 8.
- Q.** Curtii Rufi de gestis Alexandri Magni libri octo. Ausg. von C. G. Zumpt. Braunschweig. 1819. 8.
- Depping**, Normannernes Stog. Overs. af N. M. Petersen. Kbh. 1830. 8.
- T. S.** Erslew, Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark v. s. v. 12te H. Kbh. 1850. 8.
- S. P.** Giesing, Struensee og Guldberg. Kbh. 1849. 8.
- E.** Zerrmann, Geschichte des russischen Staates. B. 4. Hamburg 1849. 8.
- M.** Girsch, Sammlung von Beispielen, Formeln und Aufgaben aus der Buchstabenrechnung und Algebra. 4 Ausg. Berlin 1832. 8.
- Historia politica et patriarchica Constantinopoleos &c.** Recognovit I. Bekkerus. Bonnæ 1849. 8.
- J. W.** Hornemann, Forsøg til en dansk oeconomisk Plantelære. 3 Dpl. 1—2 D. Kbh. 1821—37. 8.
- A. v.** Humboldt, Ansichten der Natur. 1—2 Th. Stuttg. 1849. 8.
- A. v.** Humboldt, Kosmos. Overs. af E. A. Schumacher. 2 D. 6—7 H. Kbh. 1850. 8.
- Jahns Neue Jahrbücher für Philologie und Pädagogik.** 54 B. 4 H. 56 B. 1—4 H. 57 B. 1—4 H. 58 B. 1—4 H. Leipz. 1849—50. 8.

- Supplementband. 15 B. 1—4 S. 16 B. 1 S. Leipz. 1849—50. 8.
- Kjærbølling, Kongeriget Danmarks samt Hertugdømmernes Fugle naturtroe Afbildninger. 5—8 S. Kbh. 1849—50. Fol.
- Antistessvigholstenske Fragmenter, udg. af Prof. A. J. Krieger. 11—12 S. Kbh. 1849. 8.
- D. E. L. Lehmus, Algebraische Aufgaben aus dem ganzen Gebiet der reinen Mathematik. Berlin 1846. 8.
- T. Livii historiarum libri I—IV. Mit Anmerkungen von G. C. Crusius. Hannover 1846—47. 8.
- T. Livii historiarum libri V—X. Mit Anm. von Crusius. 1—3 H. Hannover 1847—48. 8.
- Danske Magazin. Tredie Række. 3 B. 3 S. Kbh. 1850. 4.
- J. G. Mailath, Geschichte des österreichischen Kaiserstaates. 5 B. Hamburg 1850.
- S. Martensen, Den christelige Dogmatik. Kbh. 1849. 8.
- O. F. Müller, Zoologia danica. Voll. I—IV. Haun. 1788—1806. Fol.
- J. P. Mynster, Den hedenske Verden ved Christendommens Begyndelse. Kbh. 1850. 4. (Program til Bispevielse.)
- Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1849. Nr. 5—8. Kbh. 1849. 8.
- Samme for A. 1850. Nr. 1—3. Kbh. 1850.
- Ovidii Metamorphoses. Nach Voss'us Auswahl. Herausg. von F. S. Feldbausch. 3 Ausg. Carlsruhe 1848. 8.
- E. Petit og A. Thornam, Tidsskrift for populær Naturvidenskab. 2—3 H. Kbh. 1849. 8.
- E. Pontoppidan, Den danske Atlas. 1—7 D. Kbh. 1763—1781. 4. m. K.
- Kollins römische Historie. 1—16 Th. Breslau. 1759—63. 8.
- S. Schäfer, Geschichte von Portugal, 3 B. Hamb. 1850. 8.
- Die Schlacht bei Fredericia. Von einem dänischen Officier. Kopenh. 1849. 8.
- J. J. Schouw, Dansk Tidsskrift. Nr. 14—18. Kbh. 1849—50. 8.
- Snorre Sturlesens Norske Kongers Krønike, overs. af Peder Clausen. Kbh. 1757. 4.
- H. Stephani Thesaurus græcæ linguæ. Edd. C. B. Hase, G. & L. Dindorfii. Vol. VII fasc. 4. Parisiis. Fol.
- S. W. Stoll, Handbuch der Religion und Mythologie der Griechen. Lpz. 1849. 8.

- Statistisk Tabelværk, udg. af Finansministeriet, 16de og 18de H. Kbh. 1849. Fol.
- Nyt historisk Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening. 3 B. Kbh. 1849—50. 8.
- L. Tieck's Skriften. 1—20 B. Berlin 1828—46. 8.
- III. K. Ursin, Stiftsstaden Viborg. En topographisk, historisk og statistisk Beskrivelse. Kbh. 1849. 8.
- A. Weihe, Orator danico-latinus. Haun. 1849. 8.
- M. Vitruvii Pollionis de architectura libri X. Ed. A. Rode. Berolini. 1800. 4.
- Formæ ad explicandos Vitruvii libros de architectura, delineatæ cura A. Rode. Berolini. 1801. Fol.
- Des M. Vitruvius Pollio Baukunst, übers. von A. Rode. B. 1—2. Lpz. 1796. 4.
- F. A. Wolfsi Miscellanea maximam partem litteraria. Halæ 1802. 8.
- J. Worms Lexicon over lærde Mænd. 1—3 D. København og Kbh. 1771—84. 8.
- S. C. Ørsted, Anden i Naturen. 1850. 8.

Fremdeles har Bibliotheket modtaget de i Maret's Løb udgivne Fortegnelser over Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet og Charakterlister over dem, der have underkastet sig Examen Artium og anden Examen, endelig samtlige Programmer fra Universitetet, de lærde Skoler og den videnskabelige Realskole i Marhuus, samt de preussiske Skoleprogrammer for Mærene 1847 og 1848.

En Belynder af Skolen har foræret den en Samling af Mosses.

Disciplenes Morstabsbibliothek, der bestyres af Adjunct Dorpb, er i indeværende Skoleaar blevet forøget med følgende nye Bøger:

Heibergs poetiske Skrifter, 7de og 8de B. Marst Stig, Tragedie af Hauch. Den lille Hornblæser, et Digt af H. P. Holst. Reincke Fos, oversat af Chr. Winther. Grevens Feide, Roman af P. P. 4 D. De to Benner, Novelle af Carl Bernhard.

Kroniker fra Kong Erik af Pommerns Tid af C. Bernhard. Eventyr, Skizzer og Sagn, af Emanuel St. Hermand. Fortællinger for Store og Smaa, Nytaarsgave for 1850 af H. V. Holst. Sagaer, fortalte af Brynjolf Snorrason og Kristian Arengren. 1 B. Skildringer fra den Slesvigiske Krig, ved Fr. Hammerich. Parold, den Sidste af de angelsachsiske Konger, af E. L. Bulwer, 3die D. David Copperfield den Yngre, af Charles Dickens, oversat af L. Moltke. 2 D. Magazin for Natur- og Menneskekundskab, 4 Hefter. Penningmagazin for 1849, af Monrath.

Indtægterne have været:

Juli 1849	Contingent af 30 Medlemmer	15 Rbd.
Jan. 1850	Dito af 36 Dito	18 —
		<u>33 Rbd.</u>

Udgifterne have været:

Forrige Aars Underbalance (see Progr. f. 1849)	8 Rbd.	74 §.
Boghandler Schmidt i Juni 1849	7 —	56 —
— — i Jan. 1850	17 —	36 —
Bogbinder Lerche i Jan. 1850	6 —	8 —
		<u>39 Rbd. 78 §.</u>

Den offentlige Examen

i Haders lærde Skole for Aaret 1850

foretages i følgende Orden:

Løverdagen den 20de Juli.

- Kl. 8. De 3 øverste Classer latinst Stil.
— 2. Alle Classer dansk Stil.

1ste Læseværelse.

2det Læseværelse.

Mandagen den 22de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Latin.	Kl. 8. II Cl. Religion.
- 2. V Cl. Græsk.	- 10½. I Cl. Naturhistorie.
- 4. IV Cl. Naturhistorie.	- 2. III Cl. Historie og Geogr.
	Kl. 8. V Cl. Tydsk Stil.

1ste Læseværelse.

2det Læseværelse.

Tirsdagen den 23de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Religion.
- 2. IV Cl. Latin.

Kl. 8. I Cl. Historie og Geogr.
- 10½. II Cl. Fransk.
- 2. III Cl. Tydsk.

Kl. 2. VI Cl. Version fra Latin til Dansk.

Onsdagen den 24de Juli.

Kl. 8. V Cl. Latin.
- 10. V Cl. Tydsk.
- 2. VI Cl. Græsk.

Kl. 8. I Cl. Religion.
- 10. II Cl. Dansk.
- 2. III Cl. Fransk.
- 4½. II Cl. Tydsk.

Kl. 2. V Cl. Version fra Latin til Dansk.

Torsdagen den 25de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Hebraisk.
- 10½. V Cl. Fransk.
- 2. II Cl. Hist. og Geogr.
- 4½. V Cl. Naturhistorie.

Kl. 8. III Cl. Naturhistorie.
- 2. V Cl. Mathematik.
- 4. IV Cl. Tydsk.

Fredagen den 26de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Historie og Geogr.
- 2. IV Cl. Historie og Geogr.

Kl. 8. V Cl. Religion.
- 10. IV Cl. Fransk.
- 2. III Cl. Arithmetik.

V Cl. Mathematisk Opgave.

Lørdagen den 27de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Mathematik.
- 2. II Cl. Naturhistorie.
- 4. I Cl. Dansk.

Kl. 8. III Cl. Religion.
- 2. V Cl. Historie og Geogr.

IV Cl. Mathematisk Opgave.

Mandagen den 29de Juli.

Kl. 8. IV Cl. Religion.
- 11. I Cl. Tydsk.
- 2. VI Cl. Fransk.

Kl. 8. III Cl. Latin.
- 2. IV Cl. Mathematik.

Tirsdagen den 30te Juli.

Kl. 8. III Cl. Geometrie.

Kl. 8. IV Cl. Græsk.
- 10. VI Cl. Tydsk.

Onsdagen den 31te Juli om Formiddagen Kl. 10 foretages Translocation.

Mandagen den 2den September om Formiddagen Kl. 9 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Tirsdagen den 3die September begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Examen og Translocationen indbydes herved ærbødigst Disciplenes Fædre og Forsatte samt andre Skolens og Videnskabernes Belyndere.

Randers lærde Skole, den 1ste Juli 1850.

C. A. Thortsen.

